

ת"פ 66385/12/19 - מדינת ישראל אגף המכס ומע"מ - ירושלים נגד אילן הכהן, אור - סריקה ותוינים בע"מ, אור סריקה והנדסה ממוחשבת (1998) בע"מ

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 66385-12-19 מדינת ישראל נ' הכהן ואח'

לפני בעניין:	כבוד השופט מוחמד חאג' יחיא המאשימה	מדינת ישראל אגף המכס ומע"מ - ירושלים ע"י עו"ד מיטל צימר-גבאי ועו"ד הודיה יעקובי
נגד		
הנאשמים		1. אילן הכהן 2. אור - סריקה ותוינים בע"מ 3. אור סריקה והנדסה ממוחשבת (1998) בע"מ ע"י ב"כ עו"ד יעקב קסטל

גזר דין

(ללא הרשעה ביחס לנאשם 1)

(1) הנאשמים 1-3 (להלן בהתאמה: "הנאשם" ו-"החברות") הועמדו לדין במספר אישומים בגין ביצוע עבירות לפי חוק מס ערך מוסף, התשל"ז-1976 (להלן: "חוק המע"מ").

(2) ביום 20.6.2022, על-יסוד הודאותיהם (החברות באמצעות הנאשם), הודו בביצוע העבירות לפי הפירוט הבא:

- (א) באישום הראשון, הורשעו הנאשמים 1 ו-2 בביצוע עבירה של מסירת דו"חות שכוללים ידיעה לא נכונה או לא מדויקת בלא הסבר סביר, עבירה לפי סעיף 117(א)(3) בחוק המע"מ (ריבוי עבירות).
- (ב) באישום השני, הורשעו הנאשמים 1 ו-3 בביצוע עבירה של מסירת דו"חות שכוללים ידיעה לא נכונה או לא מדויקת בלא הסבר סביר, עבירה לפי סעיף 117(א)(3) בחוק המע"מ (ריבוי עבירות).
- (ג) באישום השלישי, הורשעו הנאשמים 1-3 בביצוע ניהול פנקסי חשבונות ורשומות אחרות שהיה עליהם לנהל, בסטייה מהותית מן ההוראות, עבירה לפי סעיף 117(א)(7) בחוק המע"מ.

(3) לפי החלק הכללי בכתב האישום המתוקן שהוגש במסגרת הסדר טיעון, חברת אור סריקה ותוינים בע"מ (הנאשמת 2) עוסקת בהפקת תוכניות ממוחשבות למהנדסים ואדריכלים והיא חברה פרטית שהתאגדה בישראל ונרשמה בחודש 01/1995 כעוסק מורשה לפי חוק המע"מ. הנאשם היה מנהלה הפעיל והרשום בתקופה

הרלבנטיות לאישומים. הנאשמת 3, חברת אור סריקה והנדסה ממוחשבת, אף היא עוסקת בהפקת תוכניות ממוחשבות למהנדסים ואדריכלים והיא חברה שהתאגדה בישראל ונרשמה כעוסק מורשה לפי החוק המוזכר. גם ביחס אליה הנאשם הוא מנהלה הפעיל והרשום בתקופה הרלבנטית לאישומים.

(4) לפי האישום הראשון, הנאשמת 2, באמצעות הנאשם, הגישה בשנים 2013-2017 דו"חות תקופתיים בהם ניכתה מס תשומות בסך ₪ 306,105 בלא שיש לה לגביו חשבונות מס כדין. במעשיהם אלה, מסרו הנאשמים המוזכרים דו"חות תקופתיים שכוללים ידיעה לא נכונה ללא הסבר סביר, בכך שכללו בדו"חות תשומות בלי שיש בידיהם חשבונות מס כדין בסך המוזכר.

(5) לפי האישום השני, הנאשמת 3, באמצעות הנאשם, הגישה בשנים 2015-2017 דו"חות תקופתיים בהם ניכתה מס תשומות בסך ₪ 101,998 בלא שיש לה לגביו חשבונות מס כדין. במעשיהם אלה, מסרו הנאשמים המוזכרים דו"חות תקופתיים שכוללים ידיעה לא נכונה ללא הסבר סביר, בכך שכללו בדו"חות תשומות בלי שיש בידיהם חשבונות מס כדין בסך המוזכר.

(6) לפי האישום השלישי, בשנים 2013-2017 ניהלו החברות, באמצעות הנאשם, פנקסי חשבונות ורשומות אחרות שהיה עליהם לנהל בסטייה מהותית מהוראות חוק המע"מ והתקנות שעל-פיו.

(7) מיד לאחר מתן הכרעת הדין, ביקשה ההגנה תסקיר של שירות המבחן בעניינו של הנאשם. תסקיר הוגש ביום 6.2.2023 ודיון טיעונים לעונש התקיים ביום 9.2.2023 במסגרתו עתרה ההגנה לביטול הרשעה.

(8) זה המקום לציין כי בדיון שבו הוצג ההסדר, לא הוצגו הסכמות לעונש. לצד זאת, מדברי בא-כוח הנאשמים ניתן היה להבין כי "ההסדר כמעט סגור" (ש' 17, ע' 7). קושי זה באי-הצגת ההסדר מראש התחדד בדיון הטיעונים לעונש כאשר עלתה לראשונה סוגיית ביטול ההרשעה, וגם לאור עמדת המאשימה לפיה יש להשית על הנאשם 7 חודשי מאסר זאת אל מול דברי ההגנה לפיהם הסיכום היה עד 3 חודשי מאסר שירוצו בעבודות שירות. מכל מקום, מטיעוני הצדדים בדיון הטיעונים לעונש, נראה כי ראו את עצמם חופשיים בטיעון לעונש וכך הם נהגו.

התסקיר

(9) לפי התסקיר (בתמצית מתוך שמירה על צנעת הפרט), הנאשם בסוף שנות ה-60 לחייו ואב לארבעה ילדים בגרים, כאשר שלושה מהם מתגוררים דרך קבע בארצות-הברית (ארה"ב). הנאשם עצמו בעל אזרחות קנדית ומתגורר לסירוגין בקנדה ובישראל. הנאשם גדל במשפחה קשת יום, השלים 12 שנות לימוד, שירת בצבא ולאחר מכן יצא לשוק העבודה. לימים הוא הקים חברות לבניית תוכניות ממוחשבות למהנדסים שמספקות שירותים לגופים רבים. לנאשם אין עבר פלילי. ביחס לעבירות מושא האישומים, הנאשם נטל אחריות מלאה והביע חרטה. היא תיאר לפני שירות המבחן כי פעל בתום לב עת בחר לנהל לעצמו את ספריו במקום מנהל החשבונות שאיבד בו אמון. הוא שילם את חובו לפני שהועמד לדין. בשל ההליך המשפטי, הנאשם סובל מדחק נפשי ולכן הוא מטופל

פסיכולוגית (שירות המבחן קיבל מסמכים מהפסיכותרפיסט המטפל בנאשם) וגם עבר מספר צנתורים עקב אירועים לבביים.

(10) אשר להערכת הסיכון להישנות מעשה עברייני, בתסקיר, כמעט ואין אינדיקציות לקיומם של גורמים כאלה מלבד חומרת העבירות שבהן הוא הודה. ביחס לגורמי הסיכוי לשיקום, ניתנה הדעת בתסקיר לעובדה לפיה מתפקד הנאשם באופן נורמטיבי, ההגעה להישגים מבחינה תעסוקתית, כלכלית ומשפחתית, וכן ניתנה הדעת להעדר עבר פלילי, לנטילת האחריות על מעשיו והסרת מחדלו באי-תשלום חוב המס וכן להעסקת מנהל חשבונות. התסקיר בא בהמלצה עונשית בדמות 100 שעות לתועלת הציבור (של"צ), ולא רק.

(11) על-יסוד מסמכים שהציג הנאשם לשירות המבחן ולפיהם יימנע מהחברות שבבעלותו לגשת למכרזים נוכח הרשתות, הפגיעה ביכולת לקבל מימון בנקאי להמשך פעילותו, זאת לצד החשש שמא הרשתות "תמנע" ממנו האפשרות להמשיך לחיות בקנדה וגם לבקר בארה"ב (הוצגה חוות דעת בנדון לשירות המבחן), התסקיר ממליץ על ביטול ההרשעה בנסיבות אלו. חשוב לציין בהקשר זה, כי המלצת שירות המבחן באה מבלי שבית המשפט יורה לו על בחינת שאלה זו.

עיקרי טענות הצדדים לעונש

(12) המאשימה מתנגדת לביטול ההרשעה מאחר ולא הוכח קיומם של התנאים שמצדיקים זאת. תחילה נטען כי נושא זה לא היה חלק מהסדר הטיעון. בהמשך עתרה המאשימה להשתת עונש אשר, כפי שמסתבר, אינו חלק מההסדר שהיה מוסכם בין הצדדים ולא הוצג לבית המשפט, כך שבפועל, ההסדר נותר על כנו אך הצדדים טענו באופן חופשי לעונש. המאשימה, ולאחר שעמדה על הערכים המוגנים שבעבירות מושא האישומים והם מניעת הפגיעה בחוסן הכלכלי של הציבור והפגיעה בעקרון השוויון בנשיאה בנטל המס, גורסת כי יש לבכר את עיקרון ההרתעה והגמול בענישה על-פני נסיבותיו האישיות של הנאשם.

(13) במקרה לפנינו, כך לעמדת המאשימה, העבירות בוצעו במשך תקופה ארוכה והיקפן גדול (למעלה מ-400,000 ₪) ומכאן חומרתן. מתחם הענישה הראוי לכל העבירות נע בין 4 עד 9 חודשי מאסר, לצד ענישה נלווית שכוללת קנס בגובה 5%-10% מסכום המחדל. בעניינו של הנאשם, בהינתן גילו, נסיבותיו האישיות והעובדה לפיה המחדל הוסר "באופן יחסית מהיר" (ש' 21, ע' 12), עותרת המאשימה להשית עליו 7 חודשי מאסר שיכול וירוצו בעבודות שירות, מאסר מותנה וקנס בגובה 35,000 ₪ לצד התחייבות. ביחס לחברות, עותרת המאשימה להשית על כל אחת מהן קנס בגובה 20,000 ₪.

(14) הנאשם - באמצעות בא-כוחו עו"ד יעקב קסטל - עמד מנגד, בין השאר, על כך שהוא ביצע את העבירות ללא כוונה תחילה ולא בשיטתיות אלא הטעות שלו חזרה על עצמה. הנאשם שהיה חסר שביעות רצון ממנהל החשבונות שלו (אשר לימים גם הורשע בפלילים), נטל על עצמו את מלאכת הדיווח לרשויות

המס. הוא לא הבין כי בדיווח על הוצאות לצורך קיזוז מס תשומות עליו לצרף חשבוניות. בתוך כך, הוא דיווח על כל הוצאותיו שהיו לו ללא צירוף חשבוניות מתאימות, וכלשון בא-כוח הנאשם: "זה טוב למס הכנסה אבל לא למע"מ שקיזוז על ידי חשבוניות פיזיות. שם היתה הנפילה שלו באופן עקבי וחזרתי" (ש' 29-28, ע' 14). בנוסף לא התאפשר לו לבצע דיווחים מקוונים (הכרוכים בצירוף החשבוניות בזמן אמת) דבר שיכל להעמידו על טעותו. מכל מקום, לאחר שניגש למנהל חשבונות חדש וזה ביצע את הדיווחים הנכונים, הנאשם שילם את חובו עוד לפני נקיטת ההליך המשפטי. הנאשם עמד על מצבו הרפואי והנפשי המורכבים עקב ההליך המשפטי, וגם על הפגיעה הצפויה בפרנסתו והפגיעה באשרת השהייה שלו בארה"ב - לפי שיקול דעת - עקב הותרת ההרשעה.

(15) גם הנאשם עצמו דיבר לפניי. הנאשם תיאר כי פעל בתום לב והוא נוטל אחריות מלאה על מעשיו. הנאשם תיאר גם את תרומתו לחברה, ובעיקר, לנוער במצוקה זאת בזיקה לתקופת צעירותו והשכונה שבה הוא גדל. הנאשם תיאר כי כיום הוא מטופל נפשית באופן עקבי ועבר שני צנתורים. עסקו שמבוסס על מכרזים, ייפגע באופן משמעותי עם הותרת הרשעתו על כנה מאחר ולא יתאפשר לחברות להשתתף במכרזים. זה יפגע בו, בעסקו על 15 העובדים שלו. בנוסף, לדבריו, כבר נפגע המימון הבנקאי שמגיע לעסק. עוד הוא תיאר - בדמעות - כי ההרשעה תפגע ממשית בפרנסת המשפחה, במיוחד שעה שאין לו פנסיה ונזקק לעזרה כספית מילדיו.

דין והכרעה

(16) לפי סעיף 40ב בחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין") העיקרון המנחה בענישה הוא קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל. לפי סעיף 40ג(א), לקביעת מתחם העונש ההולם, בית המשפט "יתחשב בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה כאמור בסעיף 40ט", ולפי סעיף 40ג(ב) "בתוך מתחם העונש ההולם יגזור בית המשפט את העונש המתאים לנאשם, בהתחשב בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה...".

(17) הערכים המוגנים: אין להכביר במילים באשר לפגיעה בערכים החברתיים והכלכליים שנפגעים עקב נטילת החוק לידיים ואי-ביצוע תשלום המס המתחייב. הפגיעה היא כלכלית בקופה הציבורית ובחוסן הכלכלי של החברה ככלל, ולצדה פגיעה חברתית בערך השוויון בנשיאה בנטל המס; שעה שפלוגי עמל ומשלם את חובו הפיסקלי בעוד אלמוני "נהנה" מדיווחי אי-אמת (או העדר דיווח בכלל) וכנובע מכך משלם מס בחסר או לא משלם מס בכלל כמתחייב ממנו. הדברים עולים בחומרתם עת מדובר בדיווחים שעל-יסודם הנישום מקבל החזרים מהקופה הציבורית (טול דוגמת השימוש בחשבוניות פיקטיביות לקיזוז מס תשומות אשר על בסיסן מקבל החזרים מהקופה הציבורית). מדובר גם בעבירות קלות לביצוע אך קשה להתחקות אחריהן ואחרי מבצעהן. מכאן, ככלל, קיימת חשיבות למתן בכורה לאינטרס הציבורי ושיקולי ההרתעה על-פני הנסיבות האישיות של הנישום (רע"פ 3857/13 יצחקיאן נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (30.7.2013)).

(18) יפים כאן דברי בית המשפט העליון (כב' השופט י' אלרון) ברע"פ 9004/18 יצחקי נ' מדינת ישראל (31.12.2018), פסקה 11, כלהלן:

"בית משפט זה חזר ועמד על חומרתה של עבריינות המס, אשר נובעת מפגיעתה הקשה במשק, בכלכלה ובמגוון היבטים חברתיים הנוגעים לנטל תשלום המיסים, כמו גם מהקושי הרב שבחשיפתה. נפסק לא אחת, כי יש ליתן לחומרה זו ביטוי ממשי במסגרת גזירת עונשו של מי שהורשע בעבירות אלה, תוך מתן עדיפות לשיקולי הרתעה ולאינטרס הציבורי שבהחמרת הענישה על פני נסיבותיו האישיות של הנאשם, וכאשר נקודת המוצא היא כי העונש ההולם בעבירות אלה הוא מאסר בפועל (וראו: רע"פ 5823/09 באשתי נ' מדינת ישראל (17.8.2009); רע"פ 5308/18 ג'בארין נ' מדינת ישראל, פסקה 11 להחלטתי (18.7.2018)). יודגש כי מדיניות ענישה זו נהגה כבר בעת ביצוע העבירות על-ידי המבקשים, ועל כן לא מצאתי ממש בטענותיהם בעניין זה (וראו, למשל: ע"פ 2919/02 אלוני נ' מדינת ישראל (1.10.2002); ע"פ 6474/03 מלכה נ' מדינת ישראל, 7 (19.2.2004); רע"פ 3137/04 חג'ג' נ' מדינת ישראל (18.4.2004))"

(19) נסיבות ביצוע העבירות: על-יסוד הודאת הנאשמים, ובעיקר הנאשם, הם הורשעו בביצוע עבירות רבות של מסירת דו"חות שכוללים ידיעה לא נכונה או לא מדויקת בלא הסבר סביר לכך, עבירה לפי סעיף 117(א)(3) בחוק המע"מ. כל הנאשמים הורשעו בנוסף בביצוע ניהול פנקסי חשבונות ורשומות אחרות שהיה עליהם לנהל, בסטייה מהותית מן ההוראות, עבירה לפי סעיף 117(א)(7) בחוק המע"מ. ביחס לנאשמים 1 ו-2 מדובר בעבירות שבוצעו במשך השנים 2013-2017 כאשר המס שנחסך שלא כדין הוא בסכום של כ-300,000 ₪. עבירות דומות גם ביחס לנאשמים 1 ו-3, כאשר משך תקופת הביצוע היא 2015-2017 והמס שנחסך הוא בסך כ-100,000 ₪. נכון, היקפי הסכומים שנגרעו מהקופה הציבורית שלא כדין לצד משך התקופות, כשלעצמם, מבססים את חומרת המעשים.

(20) לצד זאת, אין מחלוקת כי לא התקיים יסוד הכוונה בביצוע המעשים (ש' 11, ע' 13). כפי שהתרשמתי מטיעוני ההגנה ועל-יסוד המוצגים שהוצגו במקבצים נ/1-3, מעשי הנאשמים - שבוצעו על-ידי הנאשם - נעשו באופן פשטני, ונראה חובבני וחסר אחריות. כפי שניתן היה להבין, הנאשם אשר הקשר בינו לבין מנהל החשבונות שלו עלה על שרטון, החליט ליטול לידייו את המושכות בביצוע מלאכת הכנת הדיווחים לרשויות המס, ובכלל זה למע"מ. הנאשם עשה כן באופן ידני עבור שתי החברות, כאשר בדיווחיו כלל בקיזוז מס התשומות את כל הוצאותיהן (ממש כך!), גם אלו שאינן נתמכות בחשבוניות כדבעי. המעיין יעיין במוצגים האמורים שעניינם רישום הוצאות בכתב יד, שכוללות למשל הוצאות חודשיות תחת הכותרת "בנק", כך שניתן להבין שהוא ניכה כל הוצאה שהייתה לו לרבות שיש לה תיעוד בבנק, אך אין בצדה חשבונית כדבעי. כלשון בא-כוח הנאשם: "היה ראיות אחרות אבל חשבוניות לא היו" (ש' 3, ע' 15).

(21) כאמור, להתרשמותי, מדובר במעשה חובבני, בלתי מקצועי, ובכל מקרה, מדובר בהתנהגות חסרת אחריות ורשלנית. לצד זאת, לא התרשמתי שהנאשם פעל כפי שפעל מתוך כוונת זדון להשתמט מתשלום מס, וממילא הוא לא הורשע בביצוע עבירות לפי סעיף 117(ב) בחוק המע"מ שהיסוד הנפשי של העבירה הוא "מטרה להתחמק או להשתמט מתשלום מס" והעונש שלצדה הוא עד 5 שנות מאסר, זאת לעומת העונש של עד שנת מאסר לפי סעיף העבירה 117(א). לא נראה שהנאשם פעל בתכנון או בתחכום. עם

היוודע טעותו, הנאשם הסיר את מחדלו. גם לעמדת המאשימה הוא הסיר את מחדלו "באופן יחסית מהיר" (ש' 21, ע' 12).

(22) לאור כל האמור, למרות החומרה שבעצם ביצוע המעשים, לא נראה כי אלה, בנסיבות שתוארו לעיל, מצויים במדרג חומרה גבוה.

(23) מתחם הענישה הנוהגת: כבר כאן יצוין כי הן המאשימה הן ההגנה עתרו להתייחס לכל העבירות כאירוע אחד לצורך קביעת המתחם. לאחר בחינת פסיקה רלבנטית, לעתים עם עבירות נוספות או נסיבות מחמירות או מקלות, ולאחר מתן הדעת לפסיקה אליה הפנו הצדדים בטיעוניהם לעונש, מנעד הענישה הנוהגת הוא רחב ונע בין תקופת מאסר קצרה שיכול ותרוצה בעבודות שירות ועד שנת מאסר, לצד ענישה כלכלית וצופת פני עתיד (ראו והשוו עם השינויים המחוייבים):

- רע"פ 8423/16 דגן נ' מדינת ישראל (9.11.2016);
- רע"פ 4173/15 הלאל נ' מדינת ישראל (29.6.2015);
- רע"פ 4394/14 פיקהולץ נ' מדינת ישראל (17.8.2014);
- עפ"ג (שלום ים) 11241-09-16 צימרמן נ' מדינת ישראל (31.10.2017);
- עפ"ג (מחוזי ת"א) 66050-11-15 ארונוביץ נ' מדינת ישראל (4.4.2016);
- ת"פ (שלום רמלה) 67868-07-20 מדינת ישראל נ' נ.צ.ש.ר בע"מ (10.11.2022);
- ת"פ (שלום חיפה) 68129-12-21 מדינת ישראל נ' פיבר (16.1.2023);
- ת"פ (שלום חיפה) 27562-12-20 מדינת ישראל נ' רק (29.4.2021);
- ת"פ (שלום ת"א) 5451-07-15 מע"מ ת"א נ' טופ פרוויקטים בע"מ (17.5.2018);
- ת"פ (שלום ת"א) 37732-02-15 מע"מ ת"א נ' מישעלי (25.9.2017).

(24) נסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירות: הנאשם יליד שנת 1954 ומתקרב לגיל ה-70, כאשר זו ההסתבכות הראשונה שלו עם הדין הפלילי. כפי שעלה מהתסקיר, הוא גדל במשפחה קשת יום ובנה את עצמו ואת עסקו בידיו. הוא המפרנס לביתו. למעשה, הנאשם הכיר בטעות שלו בהזדמנות הראשונה עת הסיר את מחדלו ושילם את המס החסר, עוד לפני הגשת כתב האישום. הנאשם דיבר לפניי ברגש. הוא הביע חרטה על מעשיו. בהקשר זה התרשמתי מכנות החרטה שלו. בהודאתו, חסך הנאשם זמן של הצדדים, של העדים ושל בית המשפט. הנאשם הודה במיוחס לו כשלושה חודשים לפני דיון ההוכחות.

(25) עוד בנדון. באחת מהבקשות שהגיש בתיק (בקשה מיום 2.2.2022), הציג הנאשם מסמכים רפואיים בדבר אירוע לבבי וצנתור שעבר. הוא עבר עוד צנתור. לפי התסקיר, הנאשם מצוי במעקב טיפולי נפש ומסמכים הוצגו לשירות המבחן. בנסיבות אלו, יש ליתן את הדעת למצבו הרפואי המורכב של הנאשם. כל אלו, נזקפים לקולת העונש ויש בהם כדי למקמו בתחתית המתחם.

שאלת ביטול ההרשעה של הנאשם

- (26) לאחר שנתתי את דעתי לטיעוני הצדדים בנושא זה, הגעתי לכלל דעה כי דין העתירה בנדון להתקבל. אנמק.
- (27) לפי ההלכה הפסוקה אי-הרשעה אפשרית בהתקיים שני תנאים מצטברים: הראשון - מקום בו ההרשעה תפגע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם אשר נדרש להצביע על נזק קונקרטי שייגרם לו אם תיוותר הרשעתו על כנה. שנית - סוג העבירה מאפשר לוותר בנסיבות המקרה על ההרשעה מבלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה (רע"פ 547/21 סיטיניק נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (17.3.2021); רע"פ 6485/20 ביטון נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (11.1.2021)). הלכה זו שידועה כהלכת כתב, מקורה פסק הדין בע"פ 2083/96 כתב נ' מדינת ישראל, פ"ד נב(3) 337 (1997). כיום, מקור הסמכות קבוע בסעיף 192א בחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982 וגם בסעיף 71א(ב) בחוק העונשין. דרך המלך היא כי יש להרשיע את מי שנקבע כי ביצע את העבירה שבגינה הועמד לדין. ביטול הרשעה אינו הכלל אלא החריג לו, למצער ביחס לבגירים (ע"פ 8169/20 שלום נ' מדינת ישראל, פסקה 2 (26.8.2021); ראו גם: רע"פ 5018/18 בזגלו נ' מדינת ישראל (21.10.2018)).
- (28) ככלי עזר ליישום שני התנאים לעיל בהלכת כתב, הוצג בפסיקה יחס של מקבילית הכוחות, במובן זה ש-"ככל שמעשי העבירה חמורים יותר, כך אין להסתפק בפגיעה כללית ועתידית, אלא נדרשת פגיעה קונקרטית, ברורה ומוחשית יותר. ולהיפך - ככל שמעשי העבירה קלים יותר, כך ניתן להסתפק בפגיעה כללית יותר..." (ע"פ (מחוזי מרכז) 24457-03-15 גוטרמן נ' מדינת ישראל, פסקה 69 (30.8.2015)).
- (29) תוך שהוא מפנה לעפ"ג (מחוזי ב"ש) 66903-07-20 אבו מדיעם נ' מדינת ישראל (30.12.2020), פסק בית המשפט המחוזי בעפ"ג (מחוזי ב"ש) 27326-12-21 קיזר נ' מדינת ישראל (9.3.2022), כלהלן:
- "ככל שעוצמת הפגיעה בערכים המוגנים גבוהה, כך יידרשו נימוקים אישיים משמעותיים ביותר ומטבע הדברים יקשה על ההגנה להוכיח כי הפגיעה הנובעת מההרשעה אינה מדתית. מנגד, על הקצה השני של המידרג, ככל שעוצמת הפגיעה בערכים המוגנים פחותה, כי אז יקל יותר להניח תשתית להראות כי הפגיעה כתוצאה מההרשעה אינה מדתית ופחות יידרש העושה להצביע על נזקים קונקרטיים ויכול וניתן יהיה להסתפק בהוכחת פגיעה כללית יותר"
- (30) לענייננו. התנאי הראשון - מתקיים. הוא מתקיים במספר פרמטרים (כלכלית, רפואית וחברתית), כאשר הצָבֵר שלהם מבסס אותו.
- (31) כלכלית - הנאשם הראה כי הותרת ההרשעה בעניינו, בהיותו הבעלים והמנהל של שתי החברות אשר לדבריו התמזגו לחברה אחת (ש' 26-27, ע' 16), תפגע ממשית ביכולתה להשתתף במכרזים. הנאשם טען כי החברה שלו ספקית תוכניות עבור גופים רבים, חלקם גופים רגישים (למשל: ההתקשרות מול התעשייה האווירית - מוצג נ/5), ומכאן חשיבות סוגית ההרשעה. מוצג נ/6 שעניינו הצהרה בדבר העדר הרשעות במסגרת מכרז עבור רשות מקומית, מאשש זאת. לא זו בלבד. לדידו, הותרת ההרשעה שלו גורעת מיכולות המימון לפעילות העסקית של העסק. הנאשם תיאר כי הוא נעדר פנסיה, נעדר חסכונות וכי במסגרת ההליך המשפטי נעזר במימון מילדיו ואין הוא רוצה להיות "נטל" על משפחתו. להתרשמותי, ולאחר שבחנתי גם את האמור בתסקיר, נראה כי הותרת

ההרשעה בעניינו של הנאשם, תביא לפגיעה כלכלית בלתי מידתית בפרנסתו. נזכיר, הנאשם מתקרב לגיל ה-70 לחייו, ללא כל הסתבכות בפלילים בשבעת העשורים הקודמים, והפגיעה בעסקו בשלב זה של החיים, יכולה להיות בלתי הפיכה. אני מתקשה לראות כיצד הנאשם יכול להשתלב בשוק העבודה ככל שחברותיו יחדלו מפעילות כלכלית.

(32) בנוסף, בריאותית - הנאשם הראה כי עבר מספר אירועים לבביים. ביום 2.2.2022 הוגשו מסמכים בזיקה לנושא זה. כמו כן, התסקיר התייחס לחומר שהוצג לפניו בנוגע לטיפול הנפשי שמקבל הנאשם באופן קבוע. אמנם חומר כאמור לא הוצג לבית המשפט, אך אין לי לפקפק מהתרשמות שירות המבחן בנדון. מכאן, אף הפרמטר הבריאותי נכלל בשאלת הנזק הקונקרטי.

(33) חברתית - הנאשם הביע חשש ממשי מפני הותרת הרשעתו שכן היא עלולה להעמיד את אשרות השהייה שלו בארה"ב ובקנדה לפני סימן שאלה ועד שלילה. התסקיר ציין כי הוצגה לפניו חוות דעת בנדון לענין הפגיעה הצפויה באשרת השהייה לארה"ב. חוות דעת כזו לא הוצגה בבית המשפט. עם זאת, טיעון זה של ההגנה, בלשון המעטה, לא ניתן לומר לגביו שהוא תיאורטי ולא הגיוני. נהפוך הוא, אך טבעי כי מדינות רבות יתנו את אשרות הכניסה אליהן בהעדר קיומן של הרשעות בעבירות בכלל ובפרט בעבירות חמורות. שני הצדדים התייחסו לכך כי במסגרת המגעים ביניהם לצורך גיבוש ההסדר, נושא זה עלה ולכן בסופו של יום הומרה הוראת החיקוק שבכתב האישום המקורי, מסעיף 117(ב) לסעיף 117(א) שהוא במדרג חומרה נמוכה יותר, כך שביטול האשרה יהיה נתון לשיקול דעת ולא אוטומטי. כך או כך, שעה שהנאשם הוא בעל אשרה כזו, ומרבית בני משפחתו מתגוררים דרך קבע בארה"ב, נראה כי הותרת ההרשעה עלולה להביא לשלילת האשרה על כל הפגיעה המשפחתית הנלווית לכך.

(34) אכן, לא אכחד, לו כל פרמטר מאלה היה מתקיים לחוד ללא זולתו, ספק אם היה די בו כדי להצביע על קיומו של נזק קונקרטי. ואולם, הצָבֵר שלהם כאמור, מבסס את התנאי ובעוצמה גבוהה.

(35) אשר לתנאי השני - סבורני שגם הוא מתקיים. כפי שעמדתי על כך לעיל, העבירות שבוצעו הן קלות לביצוע והיקף המס מושא המחדל, כשלעצמם, מבססים את החומרה. על כך מתווספת הפסיקה שמבכרת כאמור את שיקולי ההרתעה על-פני נסיבותיו של הנאשם. לצד זאת, בנסיבותיו של המקרה לפניי, ובנסיבות ביצוע העבירות כפי שהתחדד בדיון הטיעונים לעונש, במיוחד העדר התכנון בביצוע, העדר התחכום והעדר כוונה להונות את שלטונות המס, סבורני כאמור כי העבירות בהן הורשע הנאשם אינן מצויות במדרג חומרה גבוה.

(36) מכל מקום, גם אם שגיתי בנדון והיה נקבע כי מדובר בפגיעה בערכים המוגנים במדרג חומרה גבוה, סבורני - ותוך יישום כלי העזר של מקבילית הכוחות - כי עוצמת הנזק הממשי שעלול להיגרם לנאשם עם הותרת הרשעתו, עולה על חומרת הפגיעה באינטרס הציבורי לו תבוטל ההרשעה. נזכיר, הנאשם שכבר הסיר את מחדלו עוד לפני שהועמד לדיון, מתקרב לגיל 70 ללא עבר פלילי כך שהסבירות כי יעבור עבירות נוספות היא נמוכה, וממילא אינו מגלה דפוסים עברייניים כלשהם, לרבות בתחום הפיסקאלי.

- (37) ראו והשוו עם החלטות בהן בוטלו הרשעות בעבירות פיסקליות ואחרות:
- רע"פ 4606/01 סופר נ' מדינת ישראל (3.1.2002);
  - ת"פ (מחוזי ב"ש) 69476-07-20 מדינת ישראל נ' דוד (4.7.2021);
  - עפ"ג (מחוזי מרכז) 26177-05-14 בהרב נ' מדינת ישראל (22.2.2015);
  - עפ"ג (מחוזי מרכז) 44065-04-12 מדינת ישראל נ' דאנו (15.7.2012);
  - ת"פ (שלום חיפה) 36145-04-19 מדינת ישראל נ' היינה בע"מ (8.6.2022);
  - ת"פ (שלום ת"א) 61258-01-16 מע"מ ת"א נ' נדיר בע"מ (24.12.2018).

(38) לאור האמור, משנראה כי מתקיים יחס בלתי סביר בין הנזק שצפוי להיגרם לנאשם עם הותרת הרשעתו אל מול חומרת העבירות שבהן הורשע והפגיעה בערכים המוגנים, ובהקשר זה יצוין שוב כי שירות המבחן המליץ את אשר המליץ מבלי שיידרש לכך מראש על-ידי בית המשפט, וזאת ככל הנראה נוכח חשיבות הדברים, סבורני כי מתקיים החריג שמצדיק ביטול הרשעה בעניינו של הנאשם, וכך אני מורה.

סיכום

(39) על-יסוד הנימוקים לעיל מורה כלהלן:

לעניין הנאשם

(40) נקבע בזאת שהנאשם ביצע את המיוחס לו בכתב האישום המתוקן. מורה על ביטול הרשעתו מיום 20.6.2022.

(41) הנאשם יבצע 200 שעות לתועלת הציבור לפי תוכנית שיקבע שירות המבחן ותובא לעיוני עד יום 6.9.2023. שעות אלו יבוצעו תוך שנה. לעניין זה מופנית שימת לב הנאשם להוראת סעיף 71ד(3) בחוק העונשין לפיה אם יופר צו השירות, רשאי בית המשפט להטיל עונש אחר במקומו.

(42) הנאשם יתחייב לשלם סך 15,000 ₪ ככל שיעבור עבירה לפי חוק המע"מ או פקודת מס הכנסה [נוסח חדש] תוך שנתיים מהיום.

לעניין החברות

(43) הרשעת הנאשמות 2 ו-3 מיום 20.6.2022 נותרת על כנה.

(44) משית על הנאשמת 2 קנס בסך 20,000 ₪ אשר ישולם בשני תשלומים חודשיים שווים ועוקבים, כאשר

התשלום הראשון ישולם עד יום 31.7.2023, והשלום השני ישולם עד יום 31.8.2023.

(45) משית על הנאשמת 3 קנס בסך 10,000 ₪ אשר ישולם בשני תשלומים חודשיים שווים ועוקבים, כאשר התשלום הראשון ישולם עד יום 31.7.2023, והשלום השני ישולם עד יום 31.8.2023.

(46) התשלומים יבוצעו לחשבון המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות ברשות האכיפה והגבייה באחת מהדרכים הבאות: בכרטיס אשראי - באתר המקוון של רשות האכיפה והגבייה www.eca.gov.il; מוקד שירות טלפוני בשירות עצמי (מרכז גבייה) - בטלפון *35592 או בטלפון 073-2055000; במזומן בכל סניף של בנק הדואר.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בירושלים תוך 45 יום.

המזכירות - להודיע לשירות המבחן.

ניתן היום, ו' תמוז תשפ"ג, 25 יוני 2023, בהעדר הצדדים.